

تاریخچه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی

دولت عثمانی در سال ۱۸۷۶ به جای استفاده از نشان صلیب سرخ از معکوس رنگ‌های پرچم خود یعنی هلال احمر در زمینه سفید برای جمعیت ملی خود استفاده کرد.

که بعدها بسیاری از کشور های اسلامی آن را به عنوان نشان جمعیت ملی خود بکار بردند. جایگاه جمعیت هلال احمر از نظر عرف بین المللی بسیار حائز اهمیت است. صلیب سرخ و هلال احمر بین المللی، بزرگترین شبکه بشردوستانه غیرسیاسی و امداد رسانی جهان محسوب می شوند.

امروزه در سطح بین المللی یکی از معیار های سنجش میزان فعالیت های بشردوستانه و غیرسیاسی در هر کشور، وضعیت جمعیت ملی هلال احمر و صلیب سرخ و عدم وابستگی و غیرسیاسی بودن آن ها است. عنوان سازمان بین المللی که با هدف تخفیف آلام انسانی و حفظ و پیشرفت بهداشت عمومی، بر طبق موافقتنامه ژنو در سال ۱۸۶۴ میلادی و در نتیجه تلاش ژن هنری دونان سونئسی تشکیل شد، صلیب سرخ است. در سال ۱۸۶۲ ژن هنری دونان کتاب خاطره ای از سولفرینو را شرح داد و خواستار تشکیل جمعیت های امدادی داوطلب برای تسکین آلام این گونه آسیب دیدگان از جنگ شد.

وی پیشنهاد داد که خدمت به زخمی های نظامی، فعالیتی بی طرف محسوب شود و انجمن ژنوی امور عام المنفعه با علاقه وافر از پیشنهاد وی استقبال کرد.

در نتیجه، کنفرانسی بین المللی با شرکت نمایندگان ۱۶ کشور در ژنو تشکیل شد و موافقتنامه ۱۸۶۴ برای بهبود وضع مجروحان و رنجوران نظامی میدان جنگ تدوین شد و به امضای نمایندگان ۱۲ دولت از کشورهای شرکت کننده رسید. در آن بی طرف شمردن متصدیان خدمات پزشکی نیروهای مسلح، رفتار انسانی با زخمی ها و بی طرفی غیرنظامیانی که داوطلبانه به کمک مجروحان جنگ می شتابند و نیز علامتی بین المللی به منظور مشخص شدن اعضا و وسایلی که در این راه به کار می روند، پیش بینی شده بود.

به خاطر ملیت دونان، صلیبی سرخ بر زمینه ای سفید به تقلید از پرچم سوئیس به عنوان نماد و علامت آن انتخاب شد. در سال ۱۹۶۳ میلادی، در ۸۸ کشور جهان جمعیت های ملی صلیب سرخ پدید آمد و همچنین ۲ گروه بین المللی دیگر نیز مرکز شان در ژنو دایر بود. یکی کمیته بین المللی صلیب سرخ که در سال ۱۸۶۳ تأسیس شد و مرکب از ۲۵ تن از بزرگان سوئیس بود که هنگام جنگ به عنوان میانجی های بی طرف خدمت می کردند و دیگری اتحادیه جمعیت های صلیب سرخ که در سال ۱۹۱۹ تأسیس شد و هدفش کمک های متقابل و همکاری و توسعه فعالیت های مربوطه در زمان صلح بود.

فعالیت صلیب سرخ بین المللی از پایان جنگ جهانی دوم توسعه فراوانی یافت. کمیته بین المللی صلیب سرخ ((ICRC، که مقر آن در ژنو قرار دارد، سازمانی است بی طرف، بی غرض و مستقل که وظیفه منحصرأ بشردوستانه آن عبارت است از: حفاظت از زندگی و کرامت قربانیان جنگ و نیز خشونت داخلی و یاری رسانی به آنها. فعالیت های کمیته بین المللی بر پایه مقررات حقوق بشردوستانه استوار است و در موارد سیاسی، دینی و عقیدتی بی طرف است.

تأسیس در ایران

دولت ایران در سال ۱۳۰۱ جمعیت ملی خود را تأسیس کرد، ولی به جای استفاده از نشان صلیب سرخ و یا هلال احمر علامت شیر و خورشید سرخ را به عنوان نشان جمعیت خود انتخاب کرد.

علامت شیر و خورشید در کنفرانس ژنو در سال ۱۹۲۹ به عنوان نشان سوم مورد حمایت بین المللی، به تصویب رسید. از آن پس ۳ نشان صلیب سرخ، هلال احمر و شیر و خورشید سرخ به عنوان نشانه های رسمی و بین المللی شناخته شد و نهایتاً در متن کنوانسیون های چهارگانه ژنو مصوب ۱۹۴۹ به عنوان نشانه ۳ گانه بین المللی که تحت حمایت حقوق بین الملل بشردوستانه قرار دارد به تصویب رسید.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی و در سال ۱۳۵۹ دولت ایران با ارسال نامه ای به دولت سوئیس به عنوان امین و نگاهدارنده قرارداد های چهارگانه ژنو، اعلام کرد که استفاده از شیر و خورشید سرخ را به حالت تعلیق درآورده و به جای آن از نشان هلال احمر استفاده خواهد کرد. از آن پس جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران تغییر نام یافت.

